

(496. 3.)

## MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij Nota van Wijziging, ingediend bij de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende het IXde hoofdstuk der Staatsbegroting voor 1919, werd op artikel 113a een bedrag aangevraagd van f 80 000 voor het overnemen in eigendom, beheer en onderhoud van het veer over het Hollandsch Diep tusschen Willemsdorp en Moerdijk en voor het onderhoud, herstel enz. van dat veer en daarbij behoorende werken. In de toelichting tot dat artikel werd er op gewezen, dat de uitkomsten der exploitatie van het veer, waarvoor sinds 1912 eene voor dat doel opgerichte naamlooze vennootschap heeft zorg gedragen, hebben bewezen, dat het veer in eene dringende behoefte voorziet, maar tevens, dat de inkomsten niet voldoende waren om de kosten der exploitatie te dekken. Hoewel nu de oprichters der maatschappij daartoe niet zijn overgegaan met het bepaalde doel, belangrijke winsten te behalen, zoo kan toch bezwaarlijk van hen als particulieren worden verlangd, dat zij blijvend en zonder kans op eene behoorlijke vergoeding hun geld beschikbaar zullen stellen voor eene onderneming, welke niet in de eerste plaats hun persoonlijk belang, maar het algemeene verkeersbelang moet dienen. De zeer ongunstige uitkomsten van de exploitatie gedurende de laatste jaren, nu alle benodigheden zoo buitengewoon duur zijn, is oorzaak dat de Naamlooze Vennootschap Veer Willemsdorp—Moerdijk tot het Rijk het verzoek heeft gericht de exploitatie van het veer over te nemen. Naar het oordeel van ondergeteekende bestaat er wel aanleiding, aan dat verzoek te voldoen. Het veer toch is gelegen in den Rijksweg, die de beide provinciën Holland verbindt met Noordbrabant en België, en maakt derhalve deel uit van een zeer belangrijken verkeersweg. De gewichtige belangen, bij dit veer betrokken, maken dat exploitatie van Rijkswegen verre de voorkeur verdient boven eene exploitatie door particulieren of andere bij dit veer belanghebbende publiekrechtelijke lichamen, zooals de provinciën of gemeenten, die door het veer worden verbonden.

Ten einde nu tot exploitatie van het veer door het Rijk te kunnen komen, verdient het aanbeveling, dat het Rijk de eigendommen van de bovengenoemde maatschappij in eigendom, beheer en onderhoud overneemt, waarvoor, aangezien tot die eigendommen verschillende waterstaatswerken behooren, zooals de aanlegsteigers en veerbooten, in verband met art. 1 van

de wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 176), eene wet wordt gevorderd.

De maatschappij heeft verklaard, zich met de overneming door het Rijk van het veer op de in het wetsontwerp aangegeven grondslagen te kunnen vereenigen. Hierbij moet worden opgemerkt, dat het bedrag, dat volgens dit wetsontwerp aan de maatschappij zal worden vergoed, geringer is dan hetgeen zij in verband met de hooge prijzen der materialen zou kunnen verkrijgen, indien zij overging tot den verkoop harer eigendommen aan den meestbiedende, zoodat het Rijk volgens de voorgestelde regeling op zeer billijke wijze in het bezit zal worden gesteld van alles, wat voor de exploitatie van het veer wordt gevorderd.

*Artikel 2.* In de toelichting tot art. 113a bij de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende het IXde hoofdstuk der ontwerp-begroting voor 1919 werd medegedeeld, dat het de bedoeling was, aan de maatschappij te betalen het bedrag van haar aandeelenkapitaal, vermeerderd met hetgeen noodig zal zijn om aan de aandeelhouders een matig dividend te verzekeren over de jaren na 1914. Hierbij werd uitgegaan van de onderstelling, dat reeds over 1912, 1913 en 1914 eene uitkeering aan de aandeelhouders van 3 pct. had plaats gehad. Nader is echter gebleken, dat die uitkeering slechts over de jaren 1915 en 1916 is geschied.

Bij de met de maatschappij gevoerde verdere onderhandelingen bleek voorts de billijkheid, het dividend voor de aandeelhouders niet te bepalen op 3, doch op 5 pct. In verband hiermede zal aan de aandeelhouders over de jaren 1915 en 1916 nog 2 pct. en over de overige jaren der exploitatie 5 pct. dividend moeten worden betaald.

*Artikel 3.* Het bedrag der op 1 Mei 1919 aanwezige kasmiddelen na aftrek der vorderingen wordt geraamd op rond f 1578. Aangezien echter niet vooraf is te zeggen, op welken dag de overneming van het veer zal kunnen plaats hebben, daar immers niet vaststaat, wanneer de wet in het *Staatsblad* zal komen, en de maatschappij, die den dienst op het veer heeft hervat, tot op den dag der overneming verschillende kosten heeft te voldoen, staat niet vast, hoe groot het bedrag der kasmiddelen na aftrek van alle kosten op het oogenblik der overneming zal zijn en zelfs niet, of dit meer zal bedragen dan de te betalen kosten.

*Artikel 5.* Het is gewenscht dat de exploitatie van het veer zoo spoedig mogelijk door het Rijk zal worden overgenomen. Aangezien daaraan het in werking treden van deze wet moet voorafgaan, is bepaald, dat dit spoedig na hare bekrachtiging zal plaats hebben en wel met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

*De Minister van Waterstaat,*

A. A. H. W. KÖNIG.